

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ОБЩА ИКОНОМИЧЕСКА ТЕОРИЯ“

Приета от ФС (протокол №/ дата): №2/06.03.2020 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата): №7/18.02.2020 г.

Декан:

(доц. д-р Хр. Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ПРИЛОЖЕН ИКОНОМИКС“

ЗА СПЕЦ: ВСИЧКИ СПЕЦ. ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 4.6. информатика и комп. науки; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 4;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Калин Господинов)

2.
(доц. д-р Христо Мавров)

Ръководител катедра:
„Обща икономическа теория“ (доц. д-р Христо Мавров)

I. АНОТАЦИЯ

Приложният икономикс анализира механизма на разпределение на ограничените ресурси за задоволяване на обществените потребности и функционирането на националните стопанства в пазарни условия. Изучава поведението на икономическите субекти, основано на принципите на оптималността, еквивалентността и взаимната изгода, тяхното взаимодействие на пазарите и резултатите от това взаимодействие, както на ниво отделен субект, така и в рамките на цялата икономика. Основни раздели на дисциплината са: теория на потребителския избор, теория на фирмата (производството), теория на пазара и ценообразуването при различни пазарни структури, макроикономическо равновесие, нестабилност и растеж на икономическата система и макроикономическа политика.

Цел на дисциплината.

Цел на курса е разбиране на механизма на функциониране на пазарната икономика при решаване на фундаменталните въпроси, пред които е изправена, и запознаване с основните теоретични модели, чрез които се измерват макроикономическите променливи, описват се макроикономическите явления и се анализират инструментите на макроикономическата политика.

Предварителни изисквания.

Успешното усвояване на учебното съдържание на дисциплината не изисква предварителни знания по икономика. Доколкото Приложният икономикс включва в инструментариума си анализ на зависимости, за по-дълбоко навлизане в икономическите процеси и явления са необходими елементарни знания по математика на ниво среден курс.

Изграждане на знание и разбиране.

Проблематиката на дисциплината „Приложен икономикс” се отнася към фундаменталното икономическо знание, което стои в основата на икономическата култура и базисната професионална подготовка на студентите – икономисти. Дава знание за основните характеристики на пазарната среда както на микро, така и на макроравнище. Изгражда разбиране за основните закономерности и принципи на пазарното равновесие и за условията за оптимизация на пазарното поведение на потребител и производител.

Приложение на знания и умения. Курсът по Приложен икономикс осигурява методологична и теоретична подготовка, умения и нагласи за използване на научни методи при анализа и управлението на икономическите процеси на ниво домакинство, фирма, пазар, като и в цялост за макроикономическата система. В частност, дава знания и формира аналитични умения за оценка на поведението на потребителя, за ефективността в действието на фирмата и пазарите, за последиците и ефективността на използваните инструменти на фискалната и паричната политика за управление на макроикономическата система.

Формиране на нови умения. Приложният икономикс формира адекватна ориентация на бъдещите икономисти в пазарната среда и осигурява теоретичен инструментариум за възприемане и оценка на икономическата политика на правителството и държавата. Изграждайки способности за самостоятелно теоретично мислене, успешно преминалите курса студенти не само разширяват и обогатяват общата си икономическа култура, а разполагат с теоретичен фундамент, който им позволява да разбират, да усвояват и използват научната и научно-приложната литература в областта на специалните икономически дисциплини – особено в областта на публичните финанси, паричната теория и политика, теорията за световното стопанство и други дисциплини.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ И МЕТОДОЛОГИЯ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА НАУКА		3	3	
1.1.	Оскъдност, избор, алтернативни разходи			
1.2.	Граница на обществените производствени възможности			
1.3.	Основни икономически дилеми на обществения избор			
1.4.	Приложение: Граница на производствените възможности при анализ на ефективността и растежа. Оптимум на В. Парето			
ТЕМА 2. ПАЗАРНО РАВНОВЕСИЕ И ЕЛАСТИЧНОСТ		3	3	
2.1.	Търсене и предлагане на стоковия пазар			
2.2.	Пазарно равновесие			
2.3.	Еластичност на търсенето и предлагането			
2.4.	Приложение 1: Алтернативни цени. Транзакционни разходи. Роля на посредниците и спекулантите. Арбитраж			
2.5.	Приложение 2. Роля на данъците и субсидиите. Еластичност и данъчна тежест			
ТЕМА 3. ПОВЕДЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА, ПОЛЕЗНОСТ И ТЪРСЕНЕ		3	3	
3.1.	Търсене и потребление			
3.2.	Теория на полезността			
3.3.	Кардинален подход и извеждане кривата на търсене			
3.4.	Приложение: Концепцията за потребителския излишък. Цената на чистият въздух.			
ТЕМА 4. ПРОИЗВОДСТВО И РАЗХОДИ НА ФИРМАТА		3	3	
4.1.	Производство и производствена функция в кратък период			
4.2.	Икономическа концепция за разходите и печалбата			
4.3.	Видове разходи в кратък период			
4.4.	Приложение 1: Производствената функция на Коб-Дъглас. Производителност на труда и стандарт на живот			
4.5.	Приложение 2: Определяне стойността на използвания капитал			
ТЕМА 5. ПАЗАРНИ СТРУКТУРИ		3	3	

5.1.	Съвършена конкуренция			
5.2.	Монопол			
5.3.	Монополистична конкуренция и олигопол			
5.4.	Приложение 1: Промени в излишъка на потребителя и производителя и общественото благосъстояние при държавна намеса			
5.5.	Приложение 2: Ценообразуване с надценка			
ТЕМА 6. ИЗМЕРВАНЕ НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИТЕ ПРОМЕНЛИВИ		3	3	
6.1	Характеристики на пазарната макросистема			
6.2.	Брутен продукт – същност, характеристика, видове			
6.3.	Подходи за измерване на БВП			
6.4.	Приложение: Недостатъци на показателя БВП. Алтернативни показатели: Индекс на човешкото развитие, Индекс на щастието, Индекс Биг Мак и др.			
ТЕМА 7. ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ		3	3	
7.1.	Същност, типология и измерване на растежа			
7.2.	Фактори и теории на икономическия растеж			
7.3.	Икономически растеж и устойчиво икономическо развитие.			
7.4	Приложение: Преодоляване капана на неразвитостта			
7.1.	Същност, типология и измерване на растежа			
ТЕМА 8. МАКРОИКОНОМИЧЕСКО РАВНОВЕСИЕ		3	3	
8.1.	Съвкупно търсене и съвкупно предлагане			
8.2.	Макроикономическо равновесие – параметри и видове			
8.3.	Макроикономически подходи и теории за равновесието			
8.4.	Приложение: Фактически и потенциален растеж на българската икономика			
ТЕМА 9. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА НЕСТАБИЛНОСТ		3	3	
9.1.	Стопански цикли и кризи			
9.2.	Безработица			
9.3.	Инфлация			

9.4.	Приложение: Цикличност, инфлация и безработица в българската икономика.			
ТЕМА 10. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА		3	3	
10.1.	Цели на макроикономическата политика			
10.2.	Фискална политика			
10.3.	Парична политика			
10.4.	Приложение 1. Бюджетен дефицит и държавен дълг в България			
10.5.	Приложение 2: Валутен борд и Еврозона – проблеми и възможности за България			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Семестриални контролни – задачи и теоретични въпроси	2	80
1.2.			
1.3.			
1.4.			
Общо за семестриален контрол:		2	80
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	40
Общо за сесиен контрол:		1	40
Общо за всички форми на контрол:		3	120

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Младенова, З. (ред.) Икономикс. Варна: Наука и икономика, 2018.
2. Младенова, З. (ред.) Микроикономика. Варна: СТЕНО, 2015.
3. Мавров, Хр. (ред.) Микроикономика: тестове, задачи, въпроси. Варна: СТЕНО, 2018.
4. Владимирова, Вл. (ред.) Макроикономика. Варна: СТЕНО, 2014.
5. Колев, К. (ред.) Макроикономика: тестове, задачи, въпроси. Варна: СТЕНО, 2016.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Parkin, Michael. Macroeconomics (10th Edition), Prentice Hall, 2012.
2. Parkin, Michael. Economics. Boston, Pearson, 2012.
3. Кейнс, Дж. М. Обща теория на заетостта, лихвата и парите, София, Издателство: Principers, 2001.
4. Макконелл, Р. Кэмпбелл, Брю, Л. Стэнли, Флинн М.Шон. Экономикс. Принципы, проблемы и политика. Инфра-М, Москва, 2011.
5. Мавров, Х. Макроикономическа теория и политика за макроикономическа стабилизация – поява и развитие до глобалната финансова криза от 2008-2009 година. Годишник на Икономически университет - Варна, 89, 2019, с.44-87.
6. Тодоров, В. Бюджетните дефицити в България и пазарът на международни държавни ценни книжа. Годишник на Икономически университет - Варна, 89, 2019. с.198-253.
7. Якимова, Ив. и др. Социално-икономически измерения на рецесионната българска икономика в периода 2008 - 2013 г. [Монография] , СТЕНО, Варна, 2014.
- ладенова, З. (ред) Икономикс. Варна: Наука и икономика, 2018.